

Hyppääjät ovat matkalla alas 2500 metristä. Lähinnä kameraa Mauno Räsänen. Muutkin hyppääjät erottuvat koneen oven oikean alakulman vierestä. Maisemat tällä korkeudella ovat mitä komeimmat. Kuvan vasemmassa yläkulmassa oleva pilvi kertoo, että hyppy tapahtui pilvirajan yläpuolelta.

W.M.L. 29.06.77

Mennen tullen

Ei sitä koskaan tiedä, mihin joutuu, kun lähtee turvallisen työpöytänsä äärestä maastoon juttua tekemään. Allekirjoittaneelle kävi viime viikolla niin, että hän joutui aivan yllättäen elämänsä ensimmäiselle lentomatkalle. Ei kai siinä mitään ihmeellistä ole, sanoo nyt lukija. Eipä tietenkään, mutta kun matka tapahtui tuulisessa säässä pienkoneella ja jouduimme ottamaan kuvia laskuvarjohyppääjistä 2500 metrin korkeudesta, avoimesta koneen ovesta ilman turvavyön suojaa, niin olipa siinä elämystä kerrakseen.

– Nyt tulee sen verran, että ainoastaan kokeneimmat hyppääjät voivat suorittaa hypyn, sanoivat laskuvarjohyppääjät Oripään lentokeskuksessa. Niin löytyi kolmen miehen porukka, joka päätti lähteä

ilmoihin kokeilemaan kuvion muodostamista, ts. tapaamista vapaan pudotuksen aikana. Allekirjoittanut temmattiin mukaan koneeseen sen kummemmin halukkuutta kyselemättä.

Suojapuku puettiin päälle, kypärä päähän ja laskuvarjopakkaus selkään. Pakkaus painoi varmasti toistakymmentä kiloa ja teki istumisen ahtaassa koneessa hankalaksi. Tankkauksen aikana tuli mieleen, että kaikkeen tuleekin luvattua lähteä, mutta peruminen siinä vaiheessa ei enää ollut mahdollista.

Maalla suoritettiin parit kuivaharjoittelut. Henteri lainakameroineen asetettiin oven pieleen hypymestarin paikalle. Hyppääjät roikkuivat ovesta ja laskivat 3-2-1- nyt mennään ja loikkasivat maahan. Alle-

kirjoittanut tähysteli etsimestä ja mietti miten saisi parhaat kuvat.

→ ● ←

Kun tankkaus oli suoritettu alkoi matka ylös. Nousua kesti vajaat 20 minuuttia. Hyvin näkyivät Pyhäjärvi, Pappisten järvet, Mellilä ja Loimaan kaupunkikin jo 300 metrin korkeudesta. Loimaan muuten tunnistaa parhaiten viljavaraston rakennuksista.

600 metrin korkeudella pudotettiin savupommi, joka osoitti tuulen suunnan ja voimakkuuden. Tarkkaavaisesti hyppääjät seurasivat sen kulkua. Kun olimme kivunneet hypykorkeuteen olimme jo pilvien yläpuolella ja käsiämme paleli, sillä käsiämme ei kuumana kesäpäivänä ollut tullut mukaan.

→ ● ←

Ovi avattiin ja Mauritz, Artsi ja Manu asettuivat lähtöasemiin. Kaksi miestä roikkui koneen ulkopuolella ja yksi kyyristeli oviaukossa. Allekirjoittanut viritteli ka-

meraansa ja yritti etsiä sopivaa kuvakulmaa.

3-2-1- nyt mennään! Sinne menivät miehet tyhjyyteen. Laskennon alkaessa painoimme kameran laukaisijaa ja automatiikka alkoi pelata. Moottoriperä siirsi filmiä ja avasi sulkiä. Kuvat piirtyivät filmille. Parissa sekunnissa oli koko homma ohi, eikä hyppääjiä sen jälkeen koneeseen näkynyt.

Kuvio onnistui heille osittain, sillä kaksi kolmesta hyppääjästä tapasi ilmassa ja leijui hetken yhdessä. Kolmas ei joukkoon päässyt, vaikka se oli aikomuksena.

→ ● ←

Vapaata pudotusta kesti 600 metrin korkeudelle saakka ja aikaa siihen kului noin 40 sekuntia. Sitten avattiin varjot ja yritettiin ohjata niitä kentällä olevaan maaliin. Arto Mattila onnistuikin tavoittamaan maalin ja kentälläolijat näpsivät kuvia hänen laskeutumisestaan.

Hentriäkin tuotiin alas tosi vauh-

dikkaasti. Lentäjä painoi koneen tiukkaan syöksyyn ja keskipakoisvoima heitti kameramiehen koneen seinälle. Sisuksissa tuntui häijyitä, mutta päivän ateria pysyi sentään sisällä. Laskeutumiseen kului aikaa vain viitisen minuuttia.

Kun astuimme koneesta alas, kysyivät laskuvarjohyppääjät, miltä matka pienkoneessa oli tuntunut. Saatoimme siihen vain sanoa, että elämämme ensimmäinen lentomatkamme oli päättynyt onnellisesti. Onnellisesti oli päättynyt myös miesten hyppy, sillä kaikki olivat turvallisesti päässeet alas.

→ ● ←

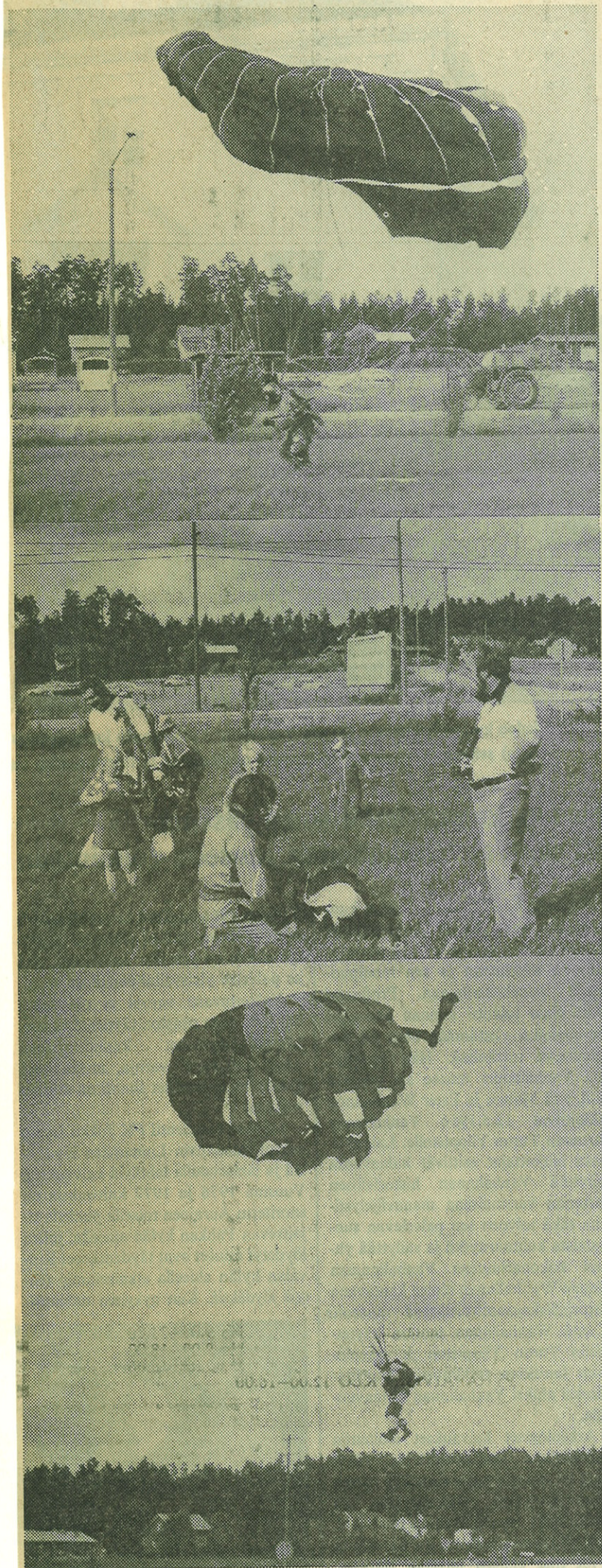
Saa nähdä, uskaltaako ensi kesänä enää mennä laskuvarjohyppäilyleirille. Kun nyt on jo joutunut lentämään, saattaa ensi kesänä joutua hyppäämään, ja se olisi sentään jo meikäläiselle liikaa, vaikka harrastajat sanoivat, että laskuvarjohyppy on vaaraton harrastus.

→ ● ←

Kunto kohisi Littoisissa

TURUN TIENOO 9.9.77

Laskuvarjonäytös Liedon Nuolemolla

Viime tiistaina klo 14 aikaan Laskuvarjo Urheilijat ry:n jäsenet Etelä-Suomen Kustannus Oy:n painossa työskentelevä Arto Mattila ja Arno Ylhä suorittivat tuulisessa säässä laskuvarjohyppy 1100 metrin korkeudesta. Tuulen nopeus oli yli 6 metriä sekunnissa mutta siitä huolimatta Arno Ylhä tuli maahan pari metriä muovilla merkitystä maalista. Arto Mattila meni noin 15 metriä yli maalin. Ylhällä hyppy oli 164:s ja Mattilalla 124:s. Mainittakoon, että Arno Ylhä on hyppälään No 14 joutunut käyttämään varavarjoa syystä että varsinainen varjo ei aikanaan avautunut. Arno Ylhä saapumassa maanpinnalle maalin viereen (yllä). Hyppy on suoritettu ja varjot pakattu (keskellä). Arto Mattila ohitti Etelä-Suomen Kustannus Oy:n kirjapainon ja meni 15 metriä yli maalin (alla).

□ **PERINTEISEEN** tapaan kokoontuivat Kaarinan ja Liedon kuntoliijat lauantaina Littoisiin, missä molempien kuntien urheilulautakuntien toimeenpanema kuntotempaus saatiin suorittaa lähes ihanteellisen sään vallitessa. Aurinko paistoi kauniisti, mutta navakka tuuli loi koleutta ja ennen kalkkeaa vaaransi laskuvarjonäytöksen — kalkesta huolimatta se toteutettiin, mutta komesta hyppääjästä kaksi meni urheilukentän sijasta "metsään" — paremmin sen takaiselle pellolle.

□ **REIPPAIDEN** avaussävelten jälkeen juontaja Reijo Arola toivotti osanottajat tervetulleiksi — lietolaisena hän ei voinut olla mainitsematta, että palkka, millä osanottajat juuri sillä hetkellä valtaosaltaan seisovat, eli pukuhuoneen edusta, on nimenomaan Lietoa. Muutaman kymmenen metrin säteellä kaarinalaiset voivat ensi vuonna järjestää niin, että kuntotempaus pidetään Kaarinassa!

□ **URHEILULAUTAKUNTIEN** köydenvevo kuuluu oleellisena ohjelmana kuntotempaukseen. Nokkelasti juontanut Arola totesi, että tänä vuonna on Kaarinan urheilulautakunta hankkinut tarkoituksen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi sinivalkoisen köyden, josta toinen pää eli Liedolle tarkoitettu on rasvattu... Miten lienevät päät menneet sekaisin, mutta Lieto voitti ensimmäisen koetuksen ja Kaarina toisen — puolia vaihdettiin välillä. Ismo Joutsalla ylitoimarina ei ollut vaikeuksia voittajan toteutuksessa. Kannustajista ansaitsevat erikoismaininnan Kaarinan puolella Sylva Viljanen ja lietolaisia tahdittaneista Matti Sairanen. Liedon joukkueessa vetivät Lasse Reunanen, Pekka Vähätalo, Seppo Sipilä, Mauri Heinen ja Pekka Lehto, Kaarinan puolesta irvistivät Terho Mäihämäki, Raimo Kallio, Matti Munonen, Kari Sjöholm ja Jouko Gröhn.

□ **JÄNNITYKSELLÄ** odotettiin laskuvarjohyppääjien esitystä. Viuhuvasta tuulesta huolimatta he päättivät yrittää — pudotettuaan sitä ennen lentokoneesta kaksi tuuli-indikaattoria osoitamaan tuulen suuntaa ja voimakkuutta. Ahunperin piti viiden hyppääjän loikata 2-moottorisesta koneesta, mutta voimakkaan tuulen vuoksi jouduttiin tyytymään kolmeen mieheen ja 1-moottoriin koneeseen. Mukana olivat Turun Laskuvarjourheilijain pj. Arno Ylhä, joka ainoana onnistui laskeutumaan urheilukentälle, sekä hyppymestarit Pertti Koski ja Mauno Räsänen. Näytöksen selosti asiantuntevasti kerhon johtokunnan jäsen kaarinalainen Maurits Kouhla. Kerhoon kuuluu n. 70 jäsentä. Kone pitää näytöksiä varten tilata Porista. Tällä viikolla on ohjelmassa hyppynäytös Saloran helikopterista Saloossa — näytös liittyy peruskoulun teemapäivään.

□ **KOULUJEN** välisessä sukulavies-tissä selviytyi Liedon kirkonkulman koulu voittajaksi ajalla 1.40,3. Joukkueessa juokivat Päivi Haapanen, Tiina Kurka, Timo Heikkilä, Petri Lakso, Esa Rajamäki ja Tuomas Niinikoski.

Huoltajana oli op. Topi Koski. Seuraaviksi sijoittuvat: 2) Pakkamäki 1.43,1, 3) Ilmarinen 1.43,5, 4) Littoinen 1.47,0.

□ **OLET ESIMERKKI** on tämänvuotisen raittiusviikon tunnus. Esimerkkejä ovat myös huippu-urheilijat. Helstä haastateltiin Littoisissa kahta lietolaista, MM-suunnistajaa Liisa Vejjalaista ja juoksija Markku Lainetta. Arola kysyi, urheilijat vastasivat — huumori värittä asiaa, josta mainittakoon Liisan osalta, että hän ei juuri käytä kompassia suunnistaessaan — kartat ovat jo niin hyvät ja pitää mennä lujaa — Markun kohdalla, että viime kesän lattuteen oli suurimpana synnä yritys haukata liian isoa palaa kerralla.

□ **LIEDON** kunnanjohtaja Touko Niemelä ampui hölkkäajat matkaan, kiertämään Littoisten järveä. Juoksun tuloksia: Miehet: 1) Kari Salmi Kaarina, 2) Kimmo Vähätalo Lieto, 3) Harri Peltola Lieto, 4) Tapani Venho Lieto, 5) Reijo Sahla Kaarina, 6) Pekka Vähätalo ja Kari Sahla Kaarina, 8) Jari Vuotinen Lieto, 9) Ismo Sarkki Kaarina, 10) Matti Salakka Kaarina, 11) Jukka Hyytiäinen Kaarina, 12) Jukka Kaunisto Kaarina, 13) Mika Puusa Kaarina, 14) Tuomas Niinikoski Lieto, 15) Petri Palmu Kaarina, 16) Pekka Salmi ja Janne Salmi Kaarina, 18) Raimo Laitinen Kaarina. — Naiset: 1)

Ritva Tani Kaarina, 2) Tiina Kurka Lieto, 3) Sirpa Rämö Lieto.

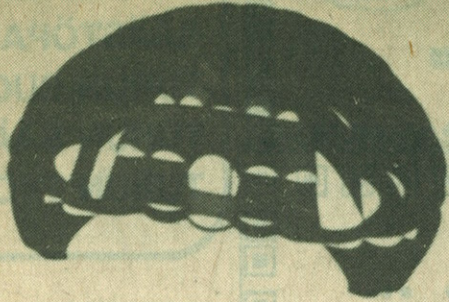
□ **KUNTOKÄVELYSSÄ** kirjattiin liikes 300 suoritusta. Lieto oli voitokas 141 suorituksella, lisäksi 12 valtuutettua, Kaarinan luvut olivat 113 ja 8. Muualla, Piikköstä ja Turusta oli kuntoliijoita 20. Lions-klubien haastekilvan voitti ja sai kiinnityksen Littoisten klubin lahjoittamaan Kuntokiluun Kaarina City.

HYVÄÄ TUULTA — Tervettä meno!

- aloita varovasti — reippaasti kävellen
- lisää vähitellen matkaa ja vauhtia
- hölkkää yksin
- yhdessä ystävien tai perheen kanssa
- pukeudu sään mukaan
- hanki kunnan lenkkitosut

...maassa ja ilmojen teillä

Ilmojen halki Huvilintuun

Lähes nappiin osui Turun Laskuvarjokerhon Urheilijat ry:n näyttös, jossa viisi kerhon jäsentä saapui Huvilinnun avajaistansseihin "pummilla sisään" eli tässä tapauksessa hyppäämällä lentokoneesta suoraan tanssilavan katolle. Hyppy sujuivat kaiken lisäksi tyylikkäästi laskuvarjoja apunakäyttäen.

Pertti Koski 27, Mauno Räsänen 30, Arvo Ylhä 36 ja joukkueen kuopus Mika Forsen 19, ohjailivat itsensä ilmojen halki varmaan tapaan täsmälleen maalialueelle, mutta Ilkka Venttola sen sijaan aiheutti yleisölle ylimääräisiä sydämentykytyksiä. Aluksi näytti maalikkojen silmissä siltä, ettei Ilkan varjo olekaan kokonaan auennut, mutta sitten todettiin, että hänellä on erilainen varjo kuin toisilla hyppääjillä. Ilkka tulla viiletti alas ns. tunnelivarjolla, jossa kangasta on vain 15 metriä. Tavallisissa varjoissa on kuuleman mukaan kangasta peräti 44 metriä. Tunneli eli patjavarjolla on täsmälleen maalialueelle osuminen erittäin vaativaa puuhaa ja niin vain kävi, ettei Ilkkakaan lavan katolle laskeutunut, vaan tupsahti lähimaastoon parkkialueen reunamille. Asiantuntijoilta homma käy näköjään vaikka ojan pohjalle, josta Ilkka Venttolakin kömpi naureskellen ja tuumasi, että piitähän sitä paikoitusalueen yleisöllekin jotakin katseltavaa antaa. Hyppyjä näillä huimapäisillä kavereilla on takanaan jo melkoinen määrä: Pertillä 370, Maunolla 400, Arvolla 200, Mikalla 80 ja Ilkalla 130.

UV 26.5.78

koulut/kurssit

TS 25.5.78

järjestämme
LASKUVARJOHYPPYKURSSIN

Leirimuotoisena Oripään lentokentällä 23. 6.-2. 7.
Tiedotustilaisuus ja ilmoittautumiset Turun kaup.as-
kartelutalolla, Käsityöläisk. 7 (piharak.) ma. 29. 5. klo
19.00

TULE MUKAAN!

TURUN LASKUVARJOURHEILIJAT RY.

koulut/kurssit

TS 18.9.78

järjestämme
LASKUVARJOHYPPYKURSSIN

TIEDOTUSTILAISSUUS
keskiviikkona 20. 9. klo 19.00
Turun Kaupungin Askartelutalolla
Käsityöläisk. 7 piharak.
Lisäksi lyhytfilmi laskuvarjourheilusta.

TULE MUKAAN

TURUN LASKUVARJOURHEILIJAT RY.

KOHTAUSPAIKKA RAISIO
HUVILINTU

Tänään perjantaina klo 20-01

ODOTETUT AIKUISTENTANSSEIN
"HUVITIPUN" AVAJAISET

Nyt soi tauotta kahdella yhtyeellä

PETSAMO JA ANSSI JALONEN
Tommi Kuusela ja Pauli Keihäs

- Huvilintu on kaunistunut entisestään -

Linja-autot: Auto-aseman tav. aukiolta klo 20.00 ja 21.05,
paluu yöllä.

Huomenna lauantaina aikuisten Konkariantssit.

Illan kohokohta: Lentäjän valssin tahdissa 5 laskuvarjohyppääjää laskeutuu Huvilinnun katolle noin klo 21.15, jos ilma sen sallii.

Mettrin verran ohi — JA MEREEN!

Kun mies avaa lentokoneen oven taivaalla ja syöksyy tyhjiyteen laskuvarjoineen, hänen on tiedettävä miten maahan tullaan.

Mutta kun tehtävänä on hypätä parin metrin pituiselle kumilautalle, tuhatpäisen yleisön ja sakeana levittäytyvän alumiinimastometsän keskelle, on tiedettävä vieläkin enemmän.

Naantalissa satamassa elettiin jännittäviä hetkiä...

Ensimmäisenä lehahti taivaalle hyppymestari, 27-vuotias Pertti Koski. Takana yli neljäsataa hyppää. - Nopeus yli 200 km tunnissa, ilmoitti kenttäkuuluttaja.

Sitten ilmestyi Arto Mattila, 24-vuotias huimapää, jolla oli parinsadan hypyn kokemus.

Vuorossa Kristian Enqvist, 18, joka on hypännyt aikaisemmin yli sata kertaa. Ja viimeisenä avasi varjonsa 19-vuotias Mika Forsén, niin ikään yli sadan hypyn mies.

- Laskuvarjon tuntinopeutta voidaan säädellä 2-40 km:llä, lohduttaa kuuluttaja yleisöä. Tunnelma tiivistyy. Pojat lähenevät viistosta kulmasta kohti lahdella kelluvia kumilauttoja. Ovat jo aivan lähellä...

Vieressä soutuvenemies nostaa kauhuissaan airon suojakseen: tuleeko päälle? Ei tule, lautalle menee... no... vähän viereen. Sitten toinen, tarkasti tulee. Ja kolmas, vielä neljäskin. Vesi roiskuu, lautat keinuvat.

Tarkkuushyppynäytös on onnistunut lähes sataprosenttisesti.

Naantalissa esiintyneet pojat kuuluvat Turun Laskuvarjourheilijoihin, jotka yhteensä ovat tänä vuonna hypänneet jo yli 700 kertaa. Harjoittelualueina ovat Turku sekä lentokoneiden varalaskupaikka Alastarolla.

Jäseniä kerhossa on noin seitsemänkymmentä ja se tulee tänä vuonna toimineeksi kymmenen vuotta.

Tämä oli ensimmäinen kerta, kun Naantalissa esitettiin tämänlaatuinen näyttös. Joku yksinäinen on tosin aikaisemmin hypännyt kauempana luodolla, ja ollut kuulemma vähällä murskautua kalliolle.

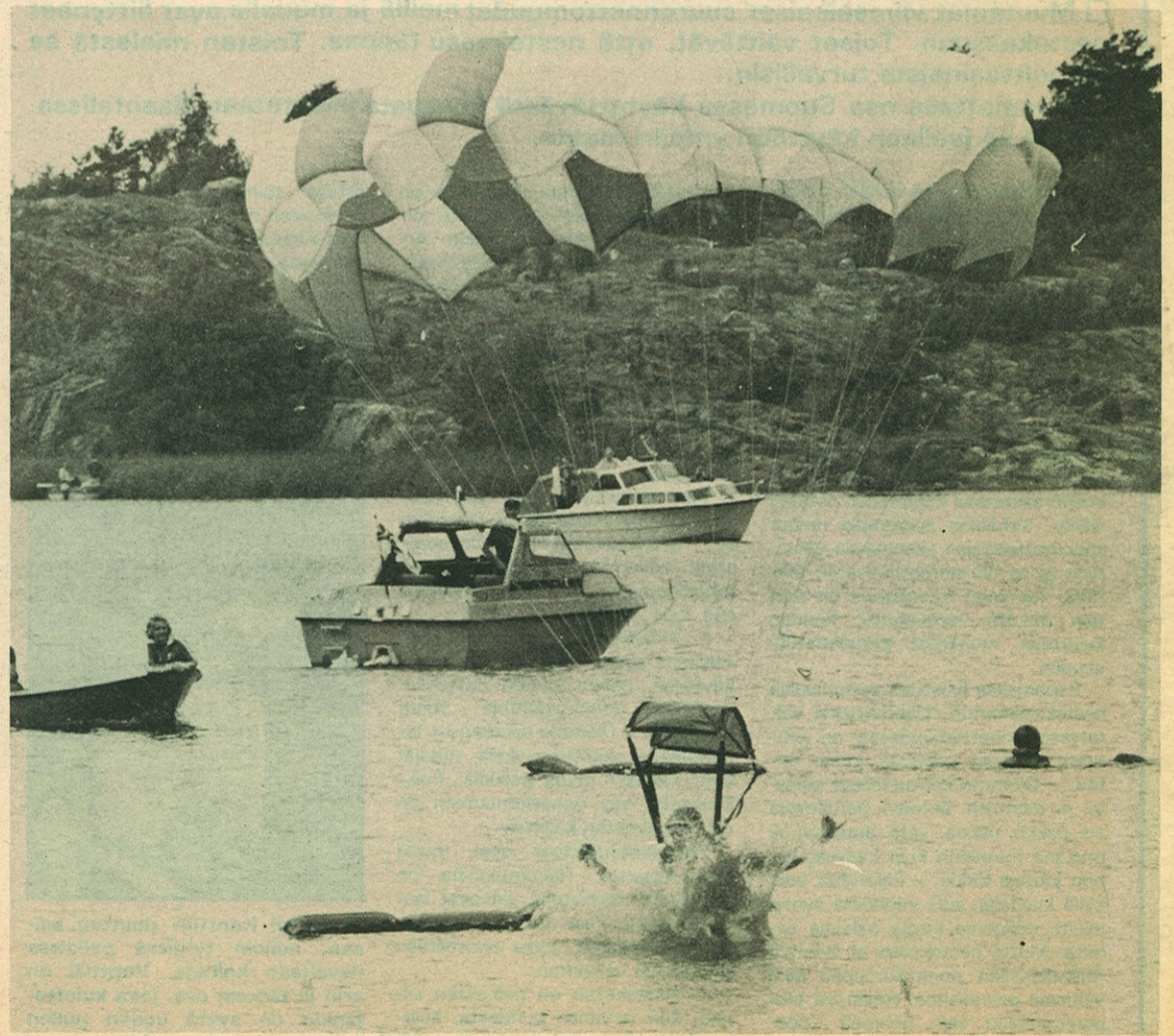
Toinenkin näytöslaji liittyi Naantalissa laskuvarjoihin. Urheilijat nousivat varjonsa varassa leijaillemaan nopeakulkuisen moottoriveneen hinauksesta.

Näytökset eivät tähänkään loppuneet, vaan venemessuja katsomaan tulleet saivat vielä nähdä purjelautailua, urheilusukellusta sekä meripelastusyhdistyksen hätämerkinäytöksen. Ja lisäksi opittiin, kuinka palava vene sammutetaan.

Oikeita vesipetojahan nämä, niin veneet kuin niiden käyttäjät.

□ Veikko Suni
■ Esa Kulmala

Extra 5.8.78

■ Neljän miehen huimapäinen esitys sai yleisön pidättelemään hengitystään...

Minne käy varjon ilmassa tie. . .

Hurjapäitä taivaalla

Tämän päivän kiireinen elämänrytmi ja kilpailuyhteiskunta asettavat entistä suuremmat vaatimukset myös vapaa-ajan viettolemme, harrastusten ja virkistyskeinojen tulee olla entistä tehokkaampia, jotta voisimme unohtaa arkiset huolet ja murheet.

Yksi tällainen virkistysmuoto on laskuvarjoureilu, iloisen väristen kupujen ja haalareiden harrastus, jossa »ladataan akku» ja rentoudutaan hyppäämällä lentokoneesta hallittuun, kiihtyvään putoukseen, nautitaan vauhdin kasvamisesta aina 200 km tunnissa, avataan varjo ja leijutaan sen varassa tarkasti ennalta määrätylee maalialueelle.

Ennen kuin tähän päästään, on kuitenkin aloitettava sananmukaisesti pohjalta, eli tässä tapauksessa maasta. Laskuvarjoureilu alkaa kurssilta, joita järjestävät laskuvarjoseurat —joita maassamme on tällä hetkellä 14 kappaletta — ilmailuhallituksen myöntämän koulutusluvan saatuaan. Kurssille pääsyn edellytyksenä on 16 vuoden ikä sekä lääkärintodistus, ja siellä opitaan varjon pakkaamista, hyppäämisen ja erikoistilanteiden teoriaa sekä oikeaa maahan-tulotekniikkaa.

Kurssin tultua hyväksytysti suoritettua onkin sitten aika valmistautua ensimmäiselle hypylle, varusteet — hyppykengät, haalarin, pää- ja varavarjo, suojalasit sekä kypärän —saa lainaksi kerholta, ja hyppymestarin valvovan silmän alla kiiydetään koneeseen. Ensimmäisen hypyn aikana ei toki päästä vielä nauttimaan pitkän vapaapudotuksen hurmasta, vaan varjon aukaiseminen tapahtuu ns. pakkolaukaisuna, eli lentokoneeseen kiinnitetyn parin metrin mittaisen hihnan avulla. Tällaisia hyppyjä suoritetaan niin kauan, että ilma-asento — koneen ovelta varjon avautumiseen — hallitaan, siten siirrytään lyhyihin vapaapudotuksiin, aluksi kolme sekuntia, ja asteittain sitten pidempiin aikoihin ja samalla korkeammalle. Kuvaan tulevat mukaan korkeusmittari ja sekuntikello, ja eräänä päivänä huomaat liitäväsi ilmassa 50 sekunnin mittaisessa »vapaassa» tavoitteesi liittyä »tähteen», jonka muutama muu hyppääjätoverisi on muodostanut, ja lentää sen kanssa purkukorkeudelle, jossa irroitat otteesi ja käännät huimaan liukuun, ja päästyäsi turvallisen etäisyyden päähän toisista avaat varjosi ja leijait maahan pakkaamaan ja suunnittelemaan uutta hyppyä.

LASKUVARJOHYPPYT KILPAILUMUOTONA

Yleisesti ottaenhan on niin, että harrastus kuin harrastus, niin siinä myös kilpaillaan. Laskuvarjoureilu ei suinkaan tee poikkeusta, kilpailuja järjestetään aina maailmanmestaruustasolle asti kaikissa hyppäämisen eri muodoissa.

Tarkkuushyppy lienevät lajina vanhimpia, siinä hypyt suoritetaan 700—1000 metrin

korkeudelta, varjo avataan heti, ja pyritään ohjaamaan sitä siten, että osutaan maalina olevaan, halkaisijaltaan 10 cm:n suuruiseen pyöreään levyyn. Suomen ennätys on yhdeksän peräkkäistä »nolla-nollaa». Tarkkuushyppyissä kilpaillaan sekä joukkue- että henkilökohtaisina kilpailuina.

Taitohyppyissä hyppääjä suorittaa määrätyn liikesarjan, pyrkien tekemään sen mahdollisimman nopeasti ja puhtaasti. Sarjat koostuvat erisuuntaisista käännöksistä ja volteista. Arvostelu tapahtuu maasta käsin kiikareita avuksi käyttäen.

Nuorin hyppäämisen ja samalla kilpailumuoto on relatiivihyppy. Tämä laji on saavuttanut nopeasti valtavan suosion, johtuen ehkä tarkkuus- ja tylihyppääjien kärjen armoittoman kovasta tasosta, sekä siitä, että relatiivissa ei hypätä yksin, vaan otetaan pari kaveria mukaan ja mennään heidän kanssaan hyppäämään, jaettu ilohan on kaksinkertainen ilo.

Relatiivikilpailuissa joko neljän tai kahdeksan hyppääjän muodostama joukkue lähtee koneesta mahdollisimman yhtäaikaan, ja pyrkii tekemään tie-

tyssä ajassa mahdollisimman monta ennalta määrättyä kuviota. Kuvioita tulee jatkuvasti lisää, nimet kuten tähti, lumihyppäjä, timantti ja portaat antavat aavistuksen siitä valtavasta määrästä muotoja, joita jo neljänkin hyppääjän joukkue voi tehdä. Relatiivihyppy suoritetaan 2,5 — 3,5 km:n korkeudelta, täten saadaan riittävästi vapaapudotusaikaa lentämiseen. Kuvio puretaan yleensä 1000 m:ssä, ja kukin hyppääjä liikuu turvallisen etäisyyden päähän toisista ja aukaisee sitten varjonsa, näin vältetään kupujen yhteen-törmäykset.

LASKUVARJON KEHITYKSESTÄ

Aluksi hypättiin umpikuvuilla, ja mentiin suurin piirtein sinne, minne tuuli kuljetti. Sitteen joku neropatti keksi, että kun varjon sivuun tekee reiän, niin siitä purkautuva ilmavirta pyrkii työntämään varjoa vastakkaiseen suuntaan. Tämän jälkeen reikien teosta ei mennä loppua tullakaan, viimeisimpiä tehoarjoja katsellessa tulee mieleen, että reikiä taitaa olla enemmän kuin kangasta. . .

Reikiä ei kuitenkaan voi tehdä loputtomasti, joten joku väivasi vielä päätään, jotenkin pitäisi vielä lisätä tehoa, ja mieluummin sitten pienentää pakettia, koska esimerkiksi relatiivin yhtäaikainen lähtö suosii pieniä pakkauksia. Syntyi tunnelivarjo, suorakulmion muotoinen laite, jonka kantava ominaisuus perustuu liitton kuten lentokoneen siivenkin, eikä enää suureen ilmanvastukseen, kuten on laita pallokuvuilla. Varjon pinta-ala

»Para-Commander» tehoarjoja. Vas. Kristian Enkvist, oik. Mika Forsén.

pieneni noin 40 m²:stä 15 m²:in, vaakasuoran vauhdin kasvaessa neljästä metristä jopa kahteentoista metriin sekunnissa! Samalla kuitenkin varjon käsiteltävyys vaikeutui niin paljon, että tunnelivarjolla pääsee hyppäämään vasta sadan tehoarjohypyn jälkeen, ja sitä ennen on vielä oltava ainakin parikymmentä alkeisvarjohyppyä.

TURUN LASKUVARJOURHEILIJAT RY

Järjestäytynyt urheiluhyppääminen alkoi Turussa kymmenen vuotta sitten, aluksi Turun Lentokerhon laskuvarjojaoston, sitten vuodesta 1971 lähtien oman kerhon, Turun Laskuvarjoureilijat ry:n, puitteissa. Hyppyjä on viime vuosien aikana suoritettu noin 500 kappaletta vuodessa, tästä vuodesta näyttää kuitenkin tulevan poikkeuksellinen, tätä kirjoitettaessa on jo 400 hypyn raja rikkouttu.

Kerholla on tällä hetkellä kolme hyppymestaria sekä riittävästi varjokalustoa, jotta noin 70 jäsenen hyppyhalut tulevat tyydytettyä. Käytettävissämme on tällä hetkellä Partenavia P 68 B Victor merkinen lentokone, kaksimoottorinen kaunotar, joka ottaa sisään 6 hyppääjää. Itse hyppääminen, ts. alaspäin tulovaihe ei maksa mitään, ylösviemisestä on kuitenkin maksettava, tällä hetkellä hypyn hinta on 27 mk.

Kursseja järjestetään vuosittain vähintään kolmet. Juhannuksena alkoi juuri kesäkurssi, joka pidettiin perinteisellä hypyleirillä Oripään kentällä. Järjestettävistä kursseista tiedotetaan hyvissä ajoin ennen alkua lehti-ilmoituksilla.

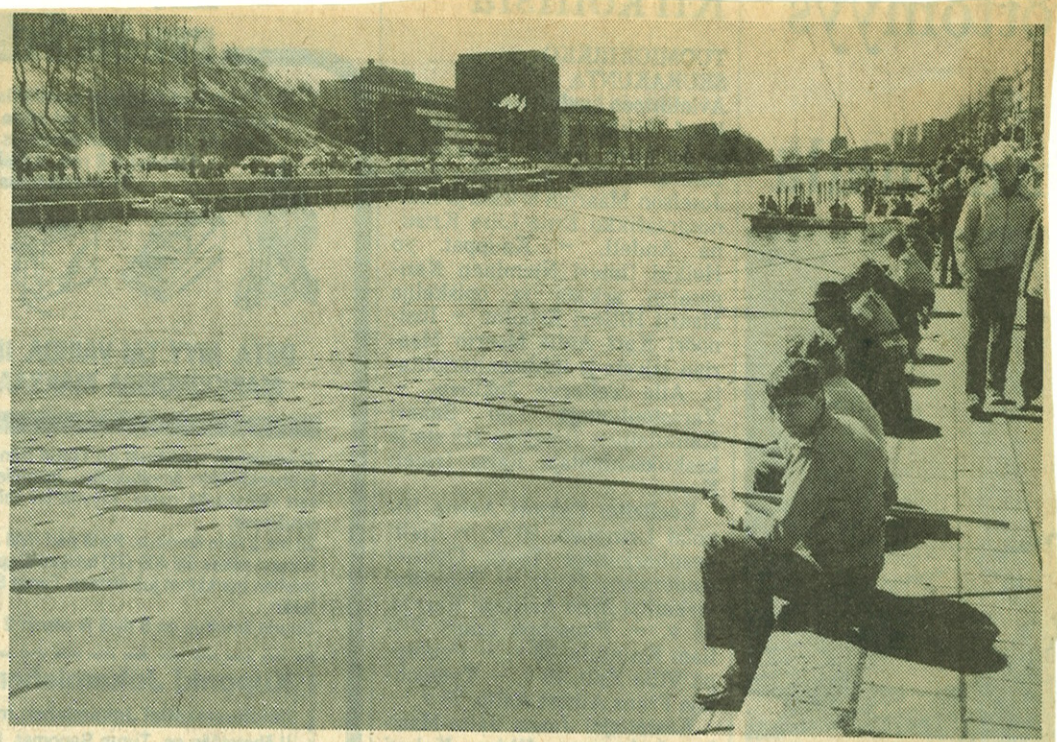
Asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä kerhon sihteeriin Martti Vieruun, os. 21 100 Luonnonmaa, Naantali, puh. 759 275. Hän kertoo asiasta enemmän.

Hyppääjän pakollisiin varusteisiin kuuluu varsinaisen varjon lisäksi vatsan puolella oleva varavarjo, suojakypärä sekä hyppykengät, lisäksi talvella käsiineet. Myös suojalaseja ja hyppyhaalareita käyttää lähes jokainen hyppääjä, vaikkeivät ne olekaan pakollisia varusteita. Vas. Hyppymestari Mauno Räsänen, Seija Lehtinen ja Seija Cshossmann.

(7.) Pallon tähän otteluun toi Turun Laskuvarjoharjoittelijoiden Arno Jylhä, joka taidokkaasti liiteli varjollaan kentän ylle. (8.) Ensimmäisenä hyppäsi kentälle kuitenkin huimapää tyttönen Selja Lehtinen. (9.) Riehan päätteeksi yleisölle tarjottiin tosi jännittävä jalkapallo-ottelu TPS:n ja Hammarland IK välillä.

Äitienpäivä Auraajoella

TS 14.5.79

Nyt se sitten on todistettu, että Auraajoelle kannattaa lähteä kalaan.

Soppakalaksi sopivia vonkaleita taitaa tosin olla harvassa, mutta kalamieskilvassa käyvät laatuun pienemmätkin. Niinkuin sunnuntaina LC Turku/Cityn aurinkoisen äitienpäivätempauksen ongintakilpailussa, jossa turkulaisen Teuvo Mäkinen koukkuun iskenyt 130 gramman särki toi onkijalle kisan pääpalkinnon, heittouistin-yhdistelmän.

Kilpailussa nousi pintaan yksin lukien seitsemän kalaa, joista toiseksi sijoittunut Veikko Sirkiä pyydysti kaksi, särjen ja norssin, yhteispainoltaan 125 grammaa. Ja niiden seitsemän lisäksi monikymmenkertainen määrä pääsi tietenkin karuun...

Totuuden nimessä on sanottava, että onkijoista suurin osa monituhantisen muun yleisön lailla nautti enemmän ensimmäisestä kesäpäivästä, hankki

jokimaisemassa rusketusta, virittyi iloiselle mielelle Maarian VPK:n torvisoittokunnan sävelten parissa, popsi palan Euroopan suurinta pannukakkua hillon kera ynnä tiiraili Turun Soutajien ja Turun Melojien tiukkaa huvilaveneviestiä, akateemista soudantaa sekä tietenkin koko tempauksen näyttävintä ohjelmanumeroa: Turun Laskuvarjoharjoittelijain RW-team "Ilma-Vaivan" neljän miehen - Mauno Räsänen, Arno Ylhän, Kristian Enkvistin ja Maurits Kouhian - liitelyä taivaan sinessä ja tarkkaa laskeutumista Auraajoelle.

Museoapteekin seinustalla ahersivat nuoret taiteilijat hahmottaen asfalttiin ikioman äidin piirteitä. Ja tekivät sen ilmeikkäästi ja värikkäästi, kuten arvostelulautakunta asian ilmaisi. Kaikki kilpailijat palkittiin - parhaina Maria Moberg, 10 v., Vesa Mikkonen 7 v. ja Kristiina Ilonen 5 v.

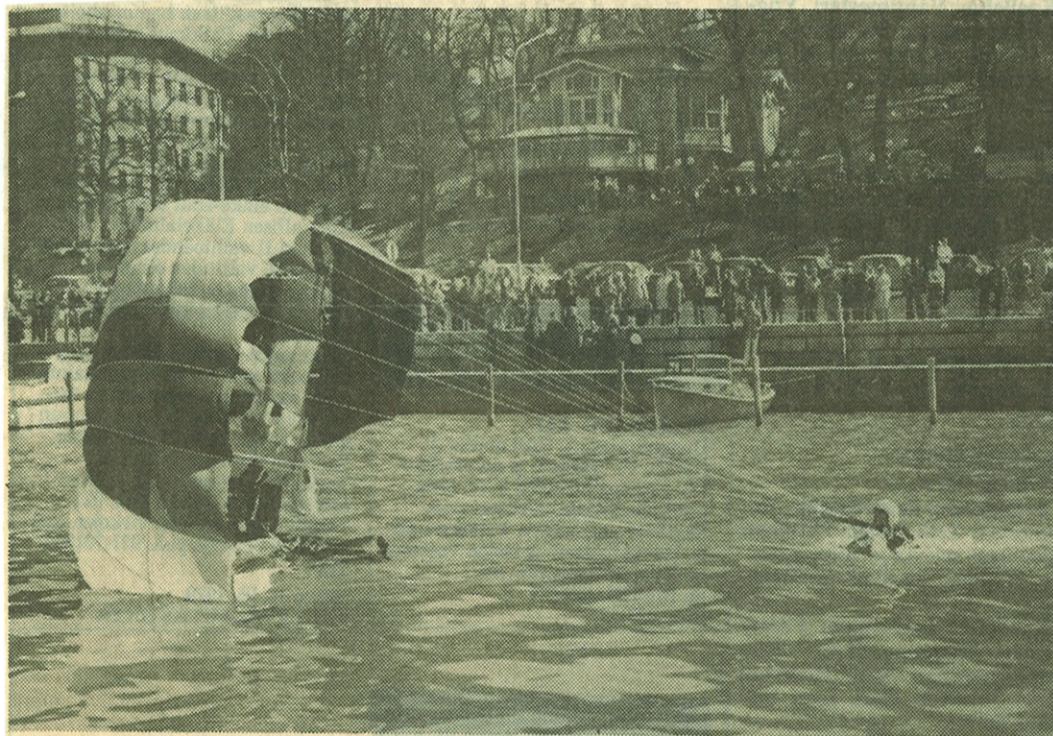
Tietenkin heitettiin myös tikkaa, oikein miehissä ja naisissa. Reilut sata henkilöä ehti koikeilla kätensä tarkkuutta ja voittajaksi selviytyi Erkki Palmu, joka kahdella viiden tikan sarjallaan sai tuloksen 74. Kymmenen pistettä hävisi toiseksi sijoittunut jälkikasvu Raimo Palmu.

Oman akateemisen värinsä Auraajoen äitienpäivälle antoivat TYY:n, Kärenin, TuKY:n sekä Turun kaupunginhallituksen soutajat, jotka ottivat mittaa toisistaan Myllysilän ja Auran silän välillä. Kaupunginhallitus putosi alkuerässä ja lähti saunaan. Finaaliin selvisivät TYY ja Kären, joista ensiksi mainittu souti voittajaksi - Kären kun joutui haverin kohteeksi. Eipä silti, kyllä TYY:n voitto oli ansaittu ja armottoman harjoituksen tulosta - takana oli kuusi harjoituskertaa, joista viisi Iskerissä ja kerta Auraajoella...

Hyväntekeväisyysshuotokaupassa eivät huudot meklarien kovasta yrityksestä huolimatta nousseet kovinkaan korkealle.

Tottahan kaikki kaupansa tekivät: Harriet Erikssonin missinasu vuodelta 1969, Martti Wainion maaottelupiikkarit, Pertti Karpisen edustuspaiva, TPS:n cup-jalkapallo ja jääkiekkomailat - ja ongetkin jotka kalakilvan jälkeen kaupattiin.

Ja huutokaupasta - kuten koko juhlastakin kertyi sievoinen summa SOS-lapsikylätömminnan hyväksi...

"Ilma-Vaivan", Turun Laskuvarjoharjoittelijain neljän miehen hyppyrhymän, maalina oli Auraajo ja sinnehyppääjät molskahtivat kaikkien taiteen sääntöjen mukaan täsmälleen maalialueelle.

koulut/kurssit

järjestämme
LASKUVARJOHYPPYKURSSIN

Oripään lentokentällä viikonloppuna 25.-26. 8.
Tiedotustilaisuus ja ilmoittautumiset lentoasemalla
ravintolan kabinetissa to 2. 8. klo 18.00. (Bussi n:o 9
Kauppatorilta klo 17.40). Kurssin hinta 500 mk.

TULE MUKAAN!

TURUN LASKUVARJOURHEILIJAT RY.

koulut/kurssit

TS 17.9.79
järjestämme
LASKUVARJOHYPPYKURSSIN

Tiedotustilaisuus ja ilmoittautumiset
Turun Askartelutalolla Käsiyöläisk. 7
(piharak.) ke 19. 9. 79 klo 19.00. Kurs-
sin hinta 500 mk. TULE MUKAAN!

TURUN LASKUVARJOURHEILIJAT RY.

MARKKINATUNNELMA Liedon aurinkoisilla Mikkelin markkinoilla oli kuin konsanaan ennenvanhaan Rovaniemen tai Tallikkalan markkinoilla. Tämän takasivat 100 myyjää ja 4 000 ostajaa, jotka saivat Liedon keskustaan syntymään todellisen tungoksen. Markkinoiden kohokohta tänä vuonna oli 3 laskuvarjohyppääjän hyppy markkinatorin viereen pellolle. Hyppääjät olivat suuren mielenkiinnon kohteena niin ilmassa kuin maassakin.

Yli 4000 kävi Liedossa Mikkelin markkinoilla

KAUNIS sää ja Mikkelin markkinoiden kova maine saivat niin lietolaiset kuin naapuripiirikuntienkin asukkaat joukolla sunnuntaina liikkeelle. Kauppa

kävi ahtaalta tuntuneessa Liedon keskustassa vilkkaasti, kun myyjä paikalla oli noin sata ja kauppaa tekeviä ostajia markkinoiden järjestäjän, Liedon

Lions Klubin, laskelmien mukaan yli 4 000.

Ostettavaan Liedon markkinoilla todella oli. Sieltä sai tavaraa ruuvimeisselistä ja kynttilästä, syssilakkaan tauluihin,

kukkasiin ja piparkakkuihin asti. Näikä ei markkinoilla tullut, sillä makkaramyymien lisäksi monessa pisteessä myytiin hunajapannukakkuja. Liedon veteraanit myivät hernesoppaa ja Kyöstinkartanon asukasyhdistys ohravelliä, molemmat myös kotiin vietäväksi. Erilaiset arpajaiset, pelit ja hovit tietysti kuuluivat lietolaistenkin markkinoiden ohjelmaan.

Tunnelma Liedon markkinoilla on todella iloinen ja vapautunut sellainen miksi vanhanajan markkinahumun voi kuvitella. Mitään vastaavaa eivät Turun

naapurikunnat ole kyenneet luomaan, vaikka kaikenlaisia markkinatapahtumia on yritetty järjestää. Mikkelin markkinoista on kehittynyt lietolainen perinne, joka saa jokaisen kynnelle kykenevän liikkeelle. Samalla se on lisäämässä pitäjänkeä.

Mikkelin markkinoiden tämänvuotinen vetonaula oli kolmen laskuvarjohyppääjän hyppy torin viereen pellolle. Ja tarkasti pojat hyppäsivätkin aivan yleisön nenien eteen.

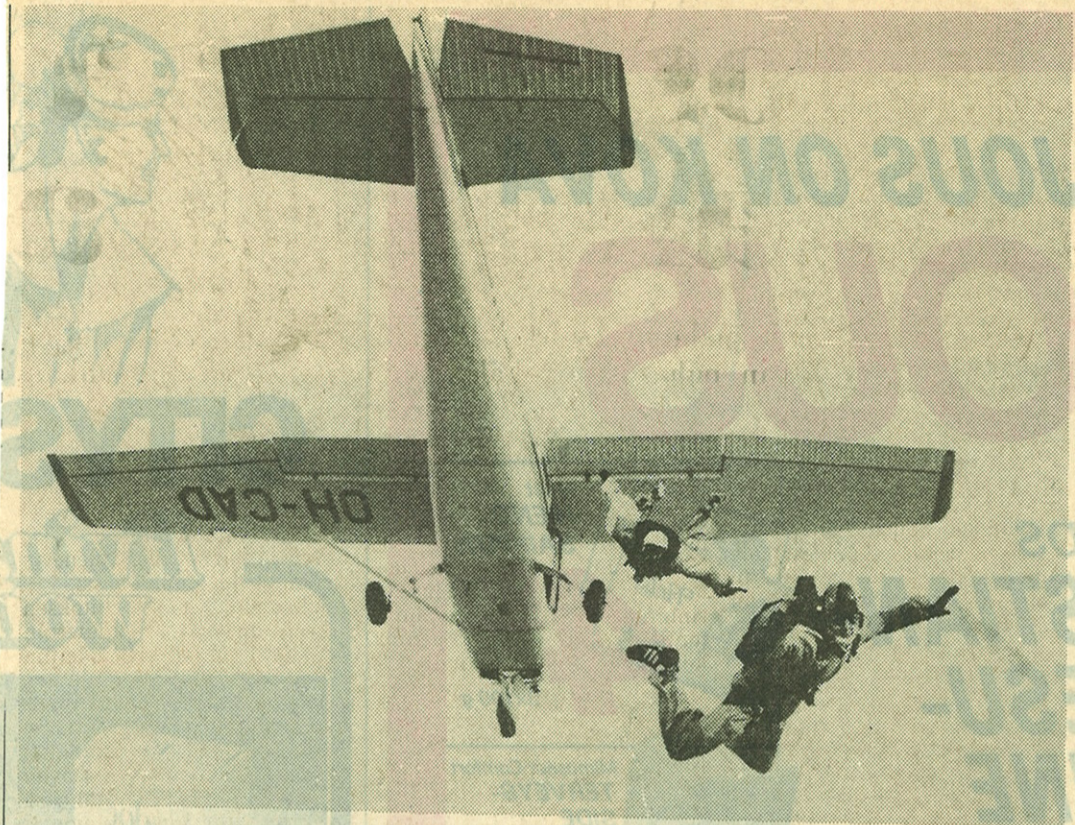
TP 2.6.78 Laskuvarjomiehet avaavat Ruissalon ajot

Moottoripyöräurheilu on elänyt viime vuosina maassamme eräänlaisessa aallonpohjassa, sillä kilpailujen lukumäärät ovat pudonneet aivan minimiin. Samaan aikaan tämän urheilumuodon harrastajien ja kannattajien määrä on suorastaan räjähdysmäisesti noussut. Näissä ajatuksissa on Turun Moottorikerho r.y. (TMK) lähtenyt järjestämään lauantaina ja sunnuntaina pidettäviä 40. Ruissalon ajoja. Näillä ajoilla on pitkät perinteet, sillä onhan TMK perustettu jo vuonna 1926 ja se on vanhin tämän urheilumuodon seura maassamme. Aina vuoteen 1970 pidettiin kilpailut Ruissalon kaarevilla radoilla, mutta seuraavasta vuodesta lähtien Artukaisten radalla.

Ruissalon ajot alkavat lauantaina harjoitusajoilla. Senjälkeen klo 13 suoritetaan karsinnat, klo 17 ajetaan loppukilpailu luokassa 350 ksm. Erikoisuutena näissä kisoissa on vähää ennen ensimmäistä lähtöä

sunnuntaina kuuden laskuvarjomiehen hyppy 3000 metristä, laskeutamispaikkana kilparadan keskikenttä. Hyppien johtajana toimii tunnettu turkulainen monipuolisuusmies Seppo Kokkonen, joka ajaa hyppynsä jälkeen välittömästi 250 ksm luokan lähdössä. Yleisölle jaetaan kilpailulipukkeita, joissa voidaan veikkailla laskuvarjomiesten alastulopaikkoja. Parhaat veikkaajat palkitaan, joten kannattaa osallistua ja tulla Artukaisiin hyvissä ajoin.

Nyt pidettävissä Ruissalon ajoissa on sunnuntaina SM-osakilpailut luokissa 250 ja 500 kuutioisissa, sekä lähtöjä muissakin luokissa. Kouvolan MK:n Seppo Rossilla on johto kolmessa SM-osakilvassa tämän vuoden osalta ja nyt ratkeaa kolme luokkaa. Mukana on kilpailijoita muista pohjoismaista aina mestariajajia myöten, sekä tietenkin kaikki kotimaan parhaat.

Omasta koneesta

Turun laskuvarjoureilijoiden toimintaa haitannut konepula siirtyi tänä kesänä historiaan — yhdistys hankki itselleen oman koneen, Cessna 182:n. Kone on tarkoitettu pelkästään hyppykäyttöön. Peruskorjausjaksoon on jäljellä aikaa niin paljon, että sen lasketaan riittävän koneen kuolettamiseen melko edullisillakin hyppyhinnoilla. Kuvassa Kristian Enkvist (etualalla) ja A rno Ylhä poistumassa uudesta koneesta Ruskon taivaalla 2000 metrin korkeudessa. Kuvan on ottanut eräs Suomen harvoista hyppokuvaajista, lietolainen Arto Mattila kypärään kiinnitetyn kameran avulla vapaan putoamisen aikana.

Veneet vesillä -näyttelyn avajaisiin liittyi neljän Turun lentokerhon laskuvarjohyppääjän näyttävä hyppy mereen aivan näyttelyalueen tuntumaan. Kuvassa ensimmäinen hyppääjä on päässyt veneeseen toisen vasta laskeutuessa veteen.

TS 22.4.79

Meri kutsuu venekansaa

Veneen, laivan, paatin omistajat,
merenkäyttäjiksi aikovat, itserakentajat
ja venehaaveilijat sekä
vaimot, lapset, miehet, mummelit,
vaarit, kummit, kaimat, naapurit,
sukulaiset, tyttöystävät ja kalakaverit.
Tulkaa kaikki.

Tulkaa nurkkapatriootitkin,
sillä

Meri Kutsuu 79

Kupittaaan
Urheiluhallissa 21-29.4.

Tänään

Klo 12.00 Laskuvarjohyppy Kupittaaalle
(Turun Laskuvarjourheilijat)

Klo 12.30 Muotinäytös (Kestilä)

Klo 13.00 Matti ja Teppo laulavat

Klo 14.00 Urheilusukelluksen Päivä ja
Aurajokiuintien palkintojen jako
Matti ja Teppo laulavat

Klo 15.00 Muotinäytös (Kestilä)

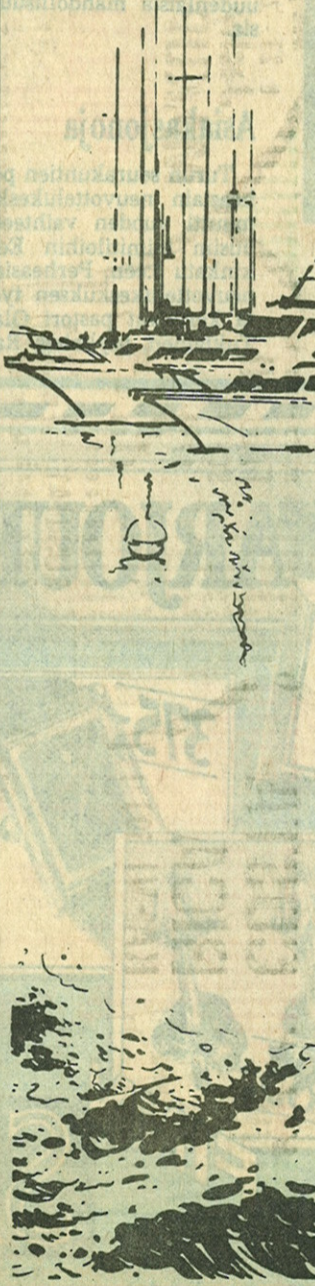
Avoimna ark. klo 14-20 la-su klo 10-18

Pääsyliput: aikuiset ark. 12 mk

la-su 14 "

lapset 6 "

Maakrapu - älä sinäkään jää rannalle!

Kauniisti – kuin lippu
tangossa – leijailee
värikäs mies värikkään
laskuvarjon varassa alas
messútaivaalta.

Tiistaina sääkin antoi
viimein myötä niin
korkealta tapahtuvalle
hypylle, että Turun
Laskuvarjourheilijain
rohkeat tytöt ja pojat
saattoivat vapaan
putoamisen aikana
ainakin yrittää kuvion
muodostamista.

Varjoja vain... HURJAPÄÄT TAIVAALLA

SANALLA "laskuvarjohyppääjä" on aina ollut kunnioittava ja jämerä vaikutus "tavallisten" maanpinnalla eläjien parissa. Ja kyllä tämän sanan taakse paljon kätkeytyykin. Rohkeutta tosiaan tarvitaan, kun hyppää koneesta ulos kohti tyhjyyttä maan lähestyessä 200 km tunti-vauhdilla. Pieni nykäisy kahvasta ja odotus — aukeaako — nykäisy — ja vauhti hiljenee — ohjailu maalipaikalle voi alkaa — kevyt mätkähdys ja maa on jalkojen alla. Hyppy on ohitse ja alkaa taas varjon pakkaus. Mitä ja keitä nämä hurjapäät oikein ovat? Siitä kävimme ottamassa selvää eräänä pilvipoutaisena lauantaina Turun Laskuvarjohyppäilyseuran "majapaikalla" Turun Lentoasemalla.

Järjestäytynyt urheiluhyppääminen alkoi Turussa jo yli kymmenen vuotta sitten, aluksi Turun Lentokerhon laskuvarjo- jaoston, sitten vuodesta 1972 oman seuran puitteissa. Tällä hetkellä Turun Laskuvarjohyppäilyseuran jäseniä on 90. Kerholla on oma kone, joka hankittiin tämän vuoden kesäkuussa. Cessna 182-tyyppinen kone on erittäin käyttökelpoinen hyppääjien "ylösviejä" ja siihen mahtuu yhdellä kertaa 4 hyppääjää. Kerholla on tällä hetkellä 6 hyppymestaria. Riittävä määrä varjokalustoa takaa sen että jäsenien hyppyhalut voidaan tyydyttää. Kursseja järjestetään

vuosittain vähintään kolme, joista yksi pidetään juhannuksen aikoihin perinteisellä kerhon hyppyleirillä Oripään lentokentällä. Hyppymäärät ovat vuosittain vaihdelleet 200—500 välillä mutta jo viime vuonna rikottiin 1000 hypyn raja ja saatiin lopputulokseksi 1016. Tätä kirjoittaessa on hyppylukema 1050.

ALKEISKURSSIN KAUTTA MUKAAN

Laskuvarjohyppäilyä jaloos seuraan pääsee alkeiskurssin kautta, johon on tällä hetkellä pääsyvaatimuksena 16 vuoden ikä sekä lääkärintodistus terveydestä. Tämän jälkeen opetellaan varjon pakkaamista, hyppäämistä ja erikoistilanteiden teoriaa sekä oikeaa maahan-tulotekniikkaa. Ja sitten onkin jo aika valmistautua ensimmäiseen hyppyyntä. Tarvittavat hyppävarusteet, kengät, haalari, pää- ja varavarjat, suojalasit sekä kypärän saa lainaksi kerholta. Hyppymestarin valvovan silmän alla kii- vetään koneeseen. Ensimmäisen hypyn aikana ei tuki päästä vielä nauttimaan pitkän vapaapudotuksen hurmasta, vaan varjon aukaiseminen tapahtuu ns. pakkolaukaisuna, eli lentokoneeseen kiinnitetyn parin metrin mittaisen hihnan avulla. Tällaisia hyppyjä suoritetaan niin kauan, että ilma-asento — koneen ovelta varjon avautumiseen — hallitaan. Sitten siirrytään lyhyihin vapaapudotuksiin, aluksi kolme sekuntia ja asteittain sitten pidempiin aikoihin ja samalla korkeammalle. Kuvaan tulevat mukaan korkeusmittari ja sekunttikello ja eräänä päivänä huomaat liitäväsi ilma- massa 50 sekunnin mittaisessa "vapaassa" tavoitteeksi liittyä "tähteen", jonka muutama muu hyppääjätoveri on muodostanut.

ARTO KUVAA HYPÄTESSÄÄN

Turun Laskuvarjohyppäilyseuran kuuluu paljon myös ympäristökuntien harrastajia. Kerhon puheenjohtaja Maurits Kouhia on Kaarinasta, sihteeri Martti Vieru Naantalista ja Suomen eräs harvoista tämän alan kuvaajista Arto Mattila Liedosta. Hänen kuvaan näimme tämänkin jutun yhteydessä. Kuvaaminen ilmassa ei olekaan aivan helppoa. Kamera on kiinni hyppääjän kypärässä. Se on varustettava joko moottoriperällä tai filmisiirtäjällä. Lisäksi julkaistavista kuvista on haettava ilmailuhallituksen lupa, joten ihan kaikki eivät tähän harrastukseen pysty, onhan kuvaajan vielä itse hypättäväkin. Kerhon jäseniä on paljon myös Raisiosta ja monista muista lehtemme levikkialueen kunnista.

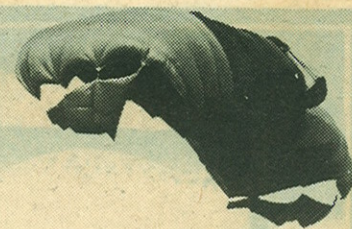
Turun Laskuvarjohyppäilyseuran saavat vielä tämän vuoden aikana oman hallin Turun Lentoaseman itäpäästä, jossa on jo tontti valmiina odottamassa levyparakin kokoamista. Hyppääjä suorittaa melkein läpi vuoden. Ehkä noin 2 kuukautta on välillä taukoa, joului- ja tammi-kuussa.

MITÄ LYSTI MAKSAA?

Mitä tämä harrastus sitten maksaa? Kurssimaksu on 500 mk, jossa on tarvittavat varusteet jo mukana. Myöhemmin voi hankkia omatkin varusteet, mikäli halua riittää. Tällä hetkellä uudet varusteet täydellisenä maksavat n. 8000 mk. Käytettyjä hyväkuntoisia varusteita saa n. 4000 mk:aan. Yksi hyppy maksaa oppilashyppääjälle 30 mk.

Tällä hetkellä Suomessa on tämän

alan harrastajia ehkä 700. Lupakirjan saaneita ehkä 250. Turun Laskuvarjohyppäilyseuran Seija Lehtinen on kerhossa ensimmäinen nainen, joka on hankkimassa hyppymestarin papereita. Muutenkin kerholaiset kertoivat, että tytöt ovat viime aikoina olleet innokkaita ilmoittautuneita uusille kursseille kuin pojat. Joten tulevaisuudessa Venet vesillä näyttelyissä ym. tilaisuuksissa tullaan varmasti näkemään kauniin, naisellisia hyppysuorituksia. —

RV.

Vauhdissa mukana RANNIKKOSEUTU

PERHEPOTRETTI kerhon oman koneen siipien varjosta. Edessä kyykyssä turkulainen Merja Renvall, sihteeri Martti Vieru Naantalista, hyppymestari ja koulutus- päällikkö Mauno Räsänen Turusta. Takarivissä vas. Torsten Viljamaa Naantalista, Kristian Enkvist Turusta, Arno Ylhä hyppymestari Turusta (ent. pilkkiläinen), koneen pilottina toiminut Per Ahlskog, jolla on takanaan jo yli 800 lentotuntia, toimii Turun Lentoaseman lennonjohtaja, puheenjohtaja Maurits Kouhia.

Laskuvarjohyppääjä loukkaantui Turussa

Meri Kutsuu -79 -näyttelyn toista päivää himmensi laskuvarjohyppäilyssä sattunut hyppääjän loukkaantuminen.

Hyppääjän patja-mallinen varjo sakkasi kriittisellä hetkellä eli n. 5-10 metrin korkeudessa, jolloin varjo menetti lento-ominaisuutensa. Hyppääjä iskeytyi asfalttiin selkään edellä.

Laskuvarjohyppäilyseuran

sen järjesti Turun Laskuvarjohyppäilyseuran. Toistaiseksi on selvittämättä, miten on mahdollista, että käytetty varjotyyppi sakkasi.

Turun Yliopistollisesta keskussairaalaan kerrottiin, että hyppääjän vammat eivät ole vakavia. Hän joutuu kuitenkin jäämään muutamaksi päiväksi sairaalaan.

Meri Kutsuu -79 -näyttelyyn on kahden ensimmäi-

sen päivän aikana tutustunut lähes 10 000 maksanutta kävijää. Tarkka kävijämäärä on 9 626. Sunnuntaina tutustui näyttelyyn yli 7 000 veneilystä ja veneistä kiinnostunutta näyttelyvierasta.

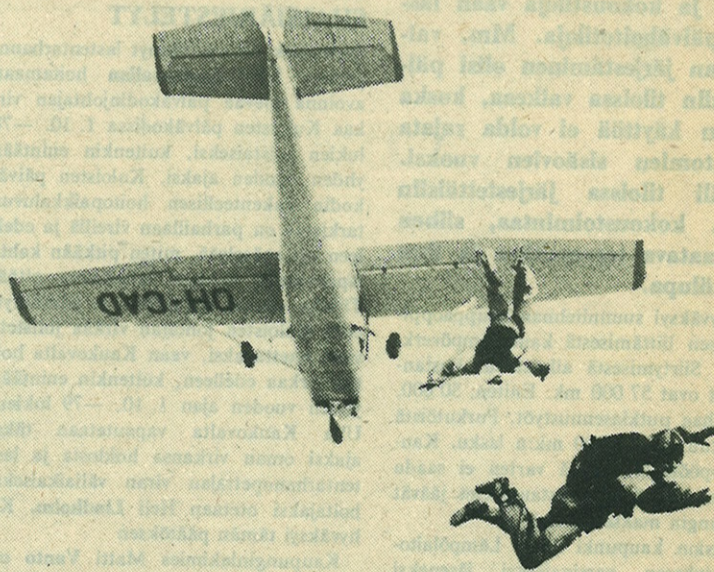
Näyttelyn järjestäjät uskovat, että kaiken kaikkiaan näyttelyssä käy yli 30 000 vierasta.

Näyttely päättyy ensi sunnuntaina.

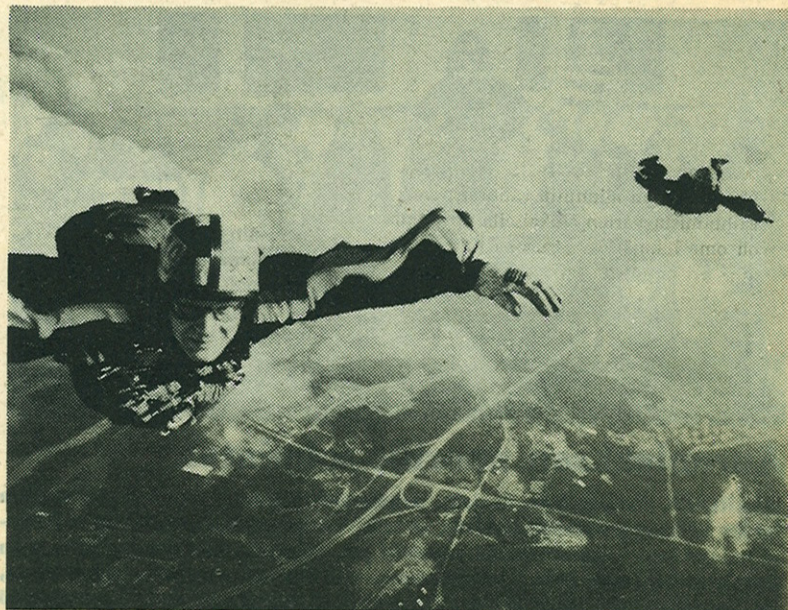
Laskuvarjo- hyppääjä voi hyvin

Turun Meri Kutsuu -79 -näyttelyn laskuvarjohyppäilyssä loukkaantunut Mika Forsén voi olosuhteisiin nähden hyvin. Mika Forsén putosi laskuvarjon sakkautta selälleen asfalttiin Kupittaan urheiluhallin lähetyville ja häneltä murtui mm. lannenikama.

Laskuvarjo alkoi sakata jouduttuaan todennäköisesti pyörteeseen. Pyörteen on aiheuttanut ilmavirta tai mahdollisesti edellä hypännyt mies laskuvarjolla.

TÄSTÄ se alkaa... ulos koneesta ja liitämään lintujen lailla. (Kuva Arto Mattila)

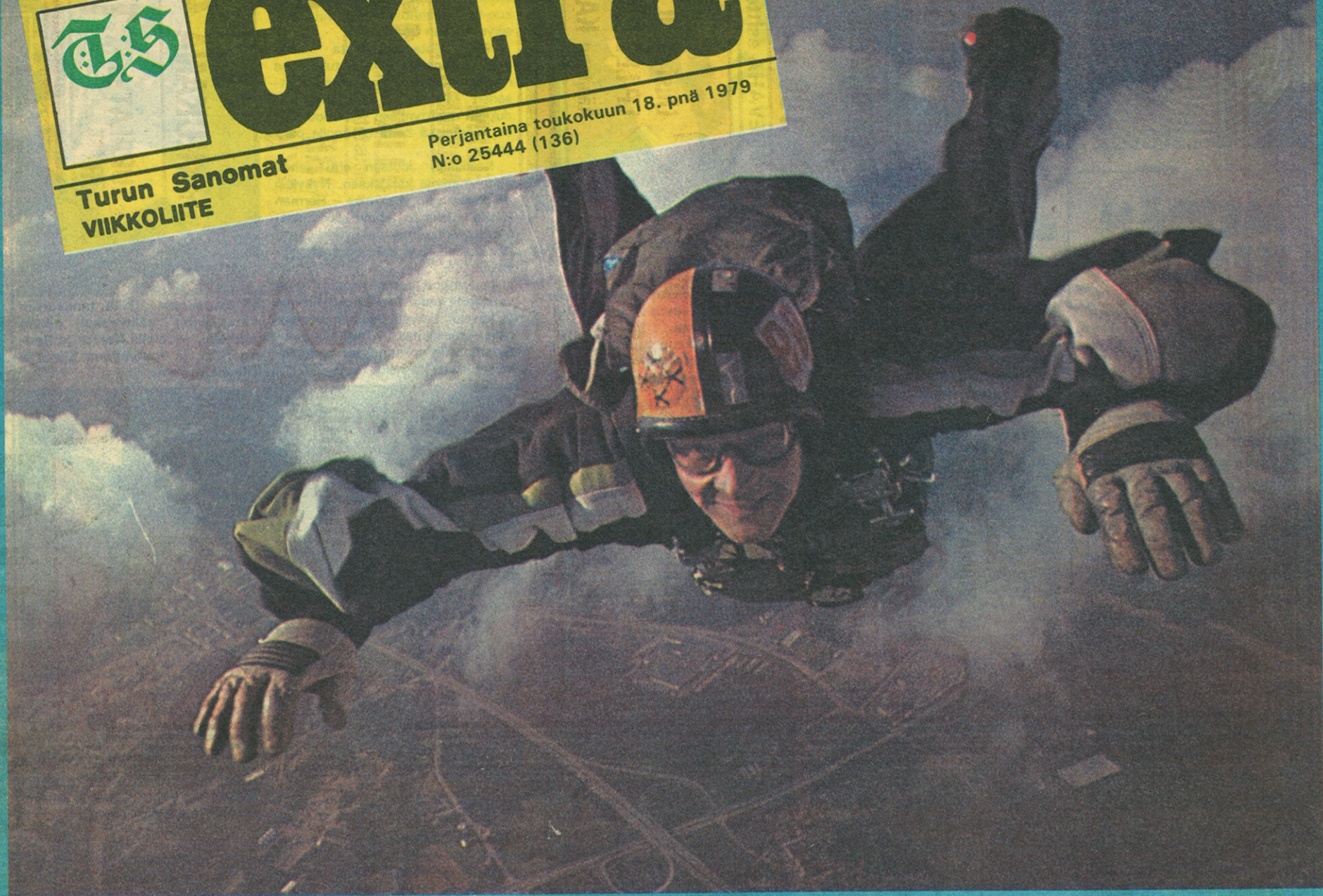
KUVASSA kerhon hyppymestari Mauno Räsänen, vas. jolla on takanaan jo yli 550 hyppyä ja puheenjohtaja Maurits Kouhia vapaassa pudotuksessa. (Kuva: Arto Mattila).

extra

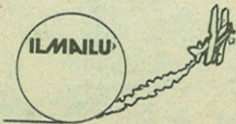
Perjantaina toukokuun 18. pñä 1979
N:o 25444 (136)

Turun Sanomat
VIKKOLIITE

Ilmaan

Turun kauan kaivatun uuden lentoaseman vihkiäisissä viikon kuluttua pidettävän lentonäytöksen kunniaksi TS Extra on tänään täynnä ilmailua. Kansikuvat ovat harvinaisuuksia: yläkuvan on ottanut Arto Mattila hyppykypärään kiinnitetyllä kameralla vapaan putoamisen aikana ennen laskuvarjon aukaisua. Kohteena on hyppymestari Mauno Räsänen.

Ilmailupäivien ohjelma

I päivä 26. 5. 1979
II päivä 27. 5. 1979

klo 10.00-14.00
Ilmailupäivät avataan
Ilmailuaiheinen näyttely
Yleisölenätyksiä
Esittelylentoja
Ravintola
Finnairin reittiliikennettä

11.30-14.00
Lentoasemarakennuksen vihki-
äiset
Ilmailuhallituksen kutsuvieraille
(ensimmäisenä päivänä)

14.00-16.30
Lentonäytös
Laskuvarjohyppy TuLk
Taitolentoa Saario & Turunen,
Pitts Special
Taitolentoa Elonheimo, Klemm
Kone-esittely Eerola, Hiller

Ilmavoimat esiintyvät:
mm. Draken, Mig 21, Vinka,
Fouga osasto ja soolo,

Safir osasto ja soolo,
MI-8 ja Hughes helikopterit
Taitolentoa Ljubov Nemkova NL,
JAK-50
Taitolentoa Närhi, Cessna 150
Taitolentoa Saario, PITTs Spe-
cial
Taitolentoa Viktor Smolin NL,
JAK-50
Laskuvarjohyppy Natalia Serge-
va NL
Laskuvarjohyppy 3 hyppääjää
yhdellä laskuvarjolla Viktor Kuli-
kov, Petr Zadanov ja Anatoli Ku-
hyshkin NL
Laskuvarjohyppy "ystävyyden
tervehdys" Boris Kondratjev NL

16.30-18.00
Yleisölenätyksiä
Esittelylentoja
Ilmailuaiheinen näyttely
Ravintola

18.00
Ilmailupäivät suljetaan

Leonardo keksi oivallisen urheilumuodon

Laskuvarjon keksijänä pidetään yleisnero Leonardo da Vinciä, joka eli 1400-luvun loppupuolella. Kunnan Leonardo oli kuitenkin näissä keksinnöissään enemmän teoretikko kuin käytännön mies, joten laskuvarjon kokeilu jäi toisille.

Ensimmäinen kokeilija oli tiettävästi ranskalainen Montgolfier, joka hyppäsi tornista vuonna 1777. Ilmapallosta 600 metrin korkeudesta hyppäsi ensimmäisenä Garnerin 1797.

Kun lentokone oli keksitty, tuli amerikkalaiselle Albert Berrylle vuonna 1913 mieleen ensimmäisenä poistua koneesta kesken matkan. Ja jo seuraavana vuonna tunki ensimmäinen nainen, amerikkalainen Tiny Broadwick laskuvarjohyppääjien joukkoon.

□□□

Tänään laskuvarjoilu on suosittu urheilumuoto, jolla on Turussakin vankka kannattajajoukkonsa. Turun Laskuvarjourheilijain tilaston mukaan viime vuonna Turussa hyppättiin yli 1 000 kertaa ja vähintään kerran hyppäneitä oli kerhossa mukana 13 naista ja 55 miestä.

Laskuvarjoilu tuli Turkuun urheilumuotona 1960-luvulla alkusi Turun Lentokerhon jaoston, vuodesta 1971 lähtien itsenäisenä yhdistyksenä. Alkuvuosina laskuvarjotoiminnan sieluna Turussa toimi yleishuimapää Sepo Kokkonen, joka myös on hyppykilpailuissa tähän asti menestynein turkulainen.

Itse asiassa urheiluhypyissä ei niinkään ole kysymys itse laskuvarjon varassa leijumisesta. Laskuvarjon laitekohtainen käyttö tulee kysymykseen kilpailumuotona vain tarkkuushypyissä, joissa varjoa pyritään ohjaamaan niin, että hyppääjä osuu 10 sentin läpimittaiseen "pläkkään". Muissa kilpailumuodoissa, taitohypyissä ja relatiivihypyissä taituroidaan vapaan putoamisen aikana.

Laskuvarjoilijat ovat sitä mieltä, että kipuaminen lentokoneella korkeuksiin sekä avatun varjon varassa keikkuminen ovat vain välttämättömiä, mutta aikaa vieviä välivaiheita. Tär-

keintä ja hauskinta on vapaa putoaminen, liitely ylhäällä ilmassa täysin vapaana ja pidikkeettä. Sen väitetään olevan parasta, mitä yleensä voi tehdä housut jalassa.

Vapaa putoaminen saattaa kestää parista sekunnista jopa minuutteihin – korkeudesta tietyt riippuen, sillä tietyssä minimikorkeudessa laskuvarjo on pakko avata. Mutta ennen kuin vapaaseen putoamiseen mainittaviksi ajoiksi pääsee, on tehtävä paljon työtä.

□□□

Ensinnäkin on käytävä kurssi, jolla perehdytään laskuvarjoilun teoriaan, varjon pakkaamiseen käytännössä sekä oikeaoppisen alastulon vauhtia vaimentaviin kierähdyksiin. Sen jälkeen seuraavat pakkolaukaisuhypyt, joissa koneeseen kiinnitetty hihna väkisin vetää varjon auki. Kun oppilas on hypymestarin arvion mukaan oppinut riittävästi hallitsemaan vartaloaan ja saamaan sen vapaan putoamisen vaatimaan oikeaan asentoon, hän saa alkaa kokeilla itseaukaisuja sekä vähitellen yhä pitempiä vapaita putoamisia.

Vapaan putoamisen aikana hyppääjä opettelee hallitsemaan vartaloaan niin, että hän pystyy tekemään ilmassa myös kuvioita. Käsien ja jalkojen asentoa muuttamalla syntyvät erilaiset voltit, piruetit ja kiertteet ja asennon muutoksilla voi myös putoamisnopeutta säädellä melkoisesti. Putoaja liikkuu myös vaakasuorassa suunnassa maan pintaan nähden ja voi säädellä tätä liikesuuntaa.

Volteista ja käännöksistä muodostuvan sarjan tekemisestä koostuu taitohyppykilpailu. Voittaja on se, joka tekee sarjan nopeimmin – mutta puhtaasti.

□□□

Vielä vaativampi kilpailumuoto

to koostuu relatiivihypyistä, joissa usea hyppääjä on yhtä aikaa ilmassa. He koettavat ohjata putoamistaan niin, että saavat kiinni toisistaan. Hyppääjät muodostavat erilaisia kuvioita ja kilpailevat mm. kuvioiden muodostamisen nopeudessa, kuvioon päässeiden hyppääjien lukumäärässä ym.

Uusin villitys laskuvarjoilun alalla – ei kuitenkaan kilpailuna – on ns. kupurelatiivi, jossa hyppääjä pyrkii ohjaamaan varjoaan niin, että pääsee seisomaan toisen avatun kuvun päälle. Tätä hypymuotoa ei Suomessa vielä juuri harrasteta.

Laskuvarjot ovat kehittyneet niin toimintavaroiksi ja helpeiksi pakata, että hyppäämistä voidaan pitää melko turvallisena urheilumuotona. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia ei ole Suomessa sattunut vuosiin. Lieviä loukkaantumisia ei kuitenkaan voida pitää ihmeinä, niitä voivat aiheuttaa jo äkilliset tuulenpuuskatkin. Samoin tarkkuushypyissä liian ahneet kurkotukset johtavat usein jalkavammoihin.

Harrastajaltaan laskuvarjourheilu vaatii 16 vuoden ikää ja kohtuullista terveyttä, ei kuitenkaan mitään yli-ihmistä. Hyppääminen ei myöskään ole ilmaista, tarvitaanhan apuna lentokonetta ja sen käyttökustannukset ovat nykyään melko korkeat. Taidon kasvaessa kasvaa myös omien varusteiden määrä – oma korkeatasoinen varjo saattaa maksaa tuhansiakin. Kaiken kaikkiaan kuitenkin laskuvarjoilu ei ole sen kalliimpi harrastus kuin oikeastaan mikään välineitä vaativa kilpailutai harrastusmuoto. Vapaa-ajat se vain tahtoo kaiken ilmailun tavoin viedä.

□ Paavo A. Wittaniemi
■ Arto Mattila

■ Turun Laskuvarjourheilijain puheenjohtaja Maurits Kouhia vapaassa pudotuksessa. Kuvan on ottanut Arto Mattila myös vapaasti pudoten, kamera kypärään kiinnitettynä. (yllä)

■ Hypymestari Pertti Koski värikkään Para-Commanderinsa varassa. Varjo oli aikanaan ohjattavuudeltaan tehovarjojen edistyksellisimpiä, mutta ei enää pysty kilpailemaan uusien patjatyyppisten varjojen kanssa.